

Odločevanje o usodi Španije - Nazij o važnosti papeštva

Franco se pripravlja na ofenzivo proti Madridu. — Angleška vlada napoln uradno priznala Francovo vlado. — Približevanje Anglije in Francije nacionalistični Španiji opazuje Italija z ljubosumjem.

Rim, Italija. — Med tem, ko se v Španiji sami pripravljajo general Franco na novo ofenzivo proti četam španske vlade in misli to pot udariti na madridski fronti sami, kakor kažejo znamenja, se pa med evropsko diplomacijo nadaljuje delo za čim hitrejši konec vojne ter so obenem pričele države z nekako tekmokatera si bo pridobila večjo naklonjenost Francu.

Doslej se sicer Angliji in Franciji ni posrečilo poizkus, da bi pregovorili špansko vlado k podaji, a upanje v tem oziru še ni izgubljeno, zlasti ne, ker je španski predsednik Azana, ki se točasno mudi v Parizu, sam naklonjen skorajšnji podaji. Povrh tega pa deluje francoska vlada na to, da dobi od gen. Franca zadatki, da se po morebitni podaji republikancev ne bo izvajala nikakršna maščevalnost nad tistimi, ki so bili znani kot pristajši vladi. V to svrhu je že parkrat obiskal nacionalistično Španijo posebnih odposlanec francoske vlade in je ta petek ponovno odšel tja.

Dočim se francoska vlada še ni mogla odločiti, da bi priznala Francovo vlado, je pa angleška vlada to storila ta četrtek. Ni sicer to priznanje še popolnoma uradno, vendar je v takem obsegu, da mu manjkajo le še formalnosti, da bo oficijelno veljavno.

Ravno to približevanje nacionalistični Španiji od strani Anglije in Francije pa opazuje italijanska vlada z vidnim ljubosumjem. Resno se boji, da bi ji njenega dosedanjega vpliva pri gen. Francu ne izpodkopali in tega ne pritegnili na svojo stran. Ta skrb je upravičena, kajti od obubožane Italije Franco ne more pričakovati dosti denarne pomoči za obnovo razdejanje Španije, dočim je lahko bolj siguran glede posojila od drugih dveh držav.

S kakim nezaprtovoljstvom gleda Italija na položaj, se razvidi iz proglasa, kateri je bil ta četrtek izdan iz zunanje ministrstva, v katerem se najprej povdarja, da gleda Italija na preokret politike Anglije in Francije napram Španiji z "absolutno mirnostjo", takoj nato pa se prično naštevati razni čini, ki jih je izvršila Italija za Franco, dočim ste mu bili istočasno obe drugi omenjeni državi nasprotni. Tako se v izjavi imenuje izprememba v obeh demokracijah državah "umska zmeda", čes, da se ne bo pozabilo, ko ste obe skozi 30 mesecev podpirale "izgubljajočega konja", dočim je Italija takoj v začetku vojne prišla podpirati Franco in je skupno z Nemčijo čez par mesecev tudi že priznala njegovo vlado. Obenem, pravi, obstoja med obema državama, Italijo in Španijo, "naravna sorodnost", ki se je z aktivno pomočjo Italije med vojno še okrepila. Končno

VERNOST MED CCC FANTI

Pretežna večina gre v cerkev vsako nedeljo.

Chicago, Ill. — Versko življenje med fanti v CCC taboriščih v čikaškem okrožju je docela povoljno. To se je povdarilo ta četrtek pri zborovanju duhovnikov in pastorej, ki opravljajo kaplansko službo v teh taboriščih. Tekom preteklega leta je šel povprečno vsak fant po trikrat na mesec v cerkev, kar je popolnoma prostovoljen čin in se v tem oziru ne izvaja nikakega pritiska. Ugotovilo se je, da od 35,000 fantov, kar jih je v CCC taboriščih v čikaškem okrožju, jih gre 28,000 vsako nedeljo v cerkev, a skoraj vsi pa drugače žive pošteno življenje, kar kaže, da je ameriška mladina bolj resnomislna, kakor se o njej sodi.

SAMEGA SEBE SPRAVIL V KAŠO

Budapest, Ogrska. — Tukajšnja država je v četrtek iskala novo vlado, ko je dan prej min. predsednik Bela Imredi, s svojo vlado odstopil. Vzrok za Imredov odstop je bil svojevrsten: Ta mož je bil silovit nasprotnik Judov in je pritiskal na parlament, naj sprejme njegove ostre protijudovske predloge. Zadnje sredo pa je v svoje presenečenje ugotovil, da je on sam — deloma Jud; njegov praded je bil namreč judovskega plemena. Bil pa je mož toliko pošten, da je svoje odkritje sam objavil in nato tudi takoj resigniral. Kljub temu pa še vedno vztraja pri svojem protijudovskem mišljenju.

PREDSEDNIK ODKLANJA POVRATEK V ŠPANIJO

Pariz, Francija. — Člani španske vlade žele, da se predsednik Azana, ki začasno prebiva tukaj, povrne v Španijo, čes, da bi njegova navzočnost pokazala, da je v vladi še vedno sloga in odločnost, da se vojna nadaljuje. Iz tukajšnjih španskih krogov pa se poroča, da je Azana vsa tozadevna povabila odklonil. Pred nedavnim je Azana izrazil željo, da se vojna čimprej konča, in je baje priporočil svoji vladi, naj sklene mir s Francom.

ŠE VEDNO OBISKUJEJO PAPEŽA

Vatikan. — Kakor prej, ko je ležalo na mrtvaškem odru, ima truplo papeža Pija še zdaj, ko je vloženo v grobnico, stalni dotok obiskovalcev, dasi ni več takega silnega navala.

povdarja proglas, da bodo italijanske čete ostale v Španiji, dokler jih bo Franco potreboval, čes, da "Italija bo korakala s prijateljem do konca".

376 MILJONOV ZA ARMADO

Poslanska zbornica odobrila ta znesek za aeroplane.

Washington, D. C. — V poslanski zbornici se je zadnje sredo zvečer odobril znesek 376 milijonov dolarjev za ojačenje armadne zračne sile in za utrditev panamskega prekopa. To svoto je predsednik Roosevelt svoječasno predlagal v ta namen in je bila tudi skoraj enoglasno sprejeta. Pri debati se je povdarjalo, da je potrebno za Ameriko, da se ob razmerah v Evropi, ki se bolj vulkanične, kakor so bile v 1914, primerne pripravi, da bo lahko varovala svoje meje. S to svoto se namerava število armadnih aeroplanov zvišati na 5,500.

TEŽO RUDNIKOV ZNA MERITI

New York, N. Y. — Inženir Hans Lundberg iz Toronto je iznašel in zadnje sredo tudi razložil nov aparat, s katerim se lahko tehta ruda, a ne, kadar je že zunaj, izkopana, marveč, ko leži še nedotaknjena v zemlji; na ta način se lahko izmeri teža širnih ležišč rude. Aparat je seveda kompliciran, toda glavni princip, na katerem je zgrajen, sloni na gravitaciji, težnosti. Kjer je namreč v zemlji ruda, tam je težnost nekoliko večja, in na podlagi razlike se nato more izračunati teža rude.

ZMAGA OTROK V ZAKONODAJI

Montpelier, Vt. — V poslanski zbornici tukajšnje zakonodaje se je imel zadnje sredo obravnavati zakonski predlog, po katerem bi moral imeti vsak bicikelj in celo vsako vozilo za igračo licenčno tablico. Predlog pa je popolnoma propadel in zaslug za to gre otrokom, kateri bi bili od njega najbolj prizadeti. Od blizu in daleč se je namreč nabralo v državno hišo okrog 300 otrok, ki so prizadetkom zasedanja na vsakega poslanca posebej osebno apelirali in nato med zasedanjem sedeli na galeriji.

BENEŠ NAPOVEDUJE ZMAGO DEMOKRACIJE

Chicago, Ill. — Po svojem prihodu v Chicago zadnje sredo je imel bivši čehoslovski predsednik, dr. Beneš, razgovor s časnikarji, med katerim je povdarjal svoje popolno zaupanje, da bo v sedanjih veliki borbi končna zmaga gotovo na strani demokracije. Tekom zadnjih dveh tisočletij, je dejal, so se v Evropi stalno izmenjavale dobe svobode in nasilja in, kakor so se končale, je prejšnje dobe nasilja, se bo tudi sedanja, kajti narod ne morejo neprestano živeti v sužnjosti. Obenem je izrazil Beneš tudi mnenje, da se vojna v Evropi lahko prepreči, od klonil pa je odgovor na vprašanje, ali se bo tudi res preprečila.

ARGENTINSKO ZAGOTOVILO ZED. DRŽAVAM

Buenos Aires, Argentina. — Argentina namerava ostati tako dobra odjemalka produktov iz Zed. držav, kakor je bila doslej. To zagotovilo sta izrekla zadnje sredo dva člana argentinske vlade na govornici, da misli Argentina znižati svoj uvoz iz Zed. držav in ga nadomestiti z uvozom iz Nemčije.

KRIŽEM SVETA

Perpignan, Francija. — 60 španskih vladnih uradnikov je bilo aretiranih, ker so prišli preko meje obloženi z raznimi dragulji. Španska vlada trdi, da so ti dragulji državna last in, da so bili na njeno naročilo prenešeni preko meje, ter zahteva, da se aretirani izpuste.

London, Anglija. — Bivši governor Gibraltarja, Harington, je zadnje sredo povedal, da je med monakovsko krizo Hitler grozil, da bo v slučaju vojne španska pristanišča uporabljal za postojanke v svojih aeroplanov, četudi bi se Franco protivil.

Hamburg, Nemčija. — Brazilija je zadnje sredo naročila v Nemčiji graditve štirih novih tovornih ladij, katere bodo stale nekaj nad pet in pol milijonov dolarjev.

V INDIJI UVAJAJO PROHIBICIJO

Bombaj, Indija. — Gandhi deluje na to, da se v celi Indiji polagoma uvede prohibicija, in upa, da bo ta načrt dosegel tekom treh let. V več provincah je že v veljavi suhaški zakon in s 1. avgustom bo postalo suho tudi mesto Bombaj, samo, da Gandhi pravi, ako bo Indija uveljavila prohibicijo, bo to pripomoglo, da se bo pospešil povratek prohibicije tudi v Ameriki.

SOŽALJE DIPLOMATOV

Nazijski zastopnik povdaril, da bo bodoči papež igral važno vlogo pri preobnovi sveta.

Vatikan. — Zbor tujezemskih diplomatov je ta četrtek obiskal kardinalski kolegij, da uradno izreče sožalje nad smrtjo papeža Pija. Slučaj je hotel, da je ravno zastopnik nazijske Nemčije, von Bergen, govoril v imenu celega zbora, kot njega voditelj, in besede, ki jih je izrekel, kažejo, kako važno vlogo pričakuje nazijska Nemčija, da bo igral prihodnji papež. Von Bergen je dejal:

"Živimo v eni najbolj odločilnih ur v zgodovini in prisostvujemo razvoju novega sveta, ki se bo zgradil na razvalinah preteklosti, katera nima v mnogih ozirih nikakega poudara več za nadaljnji obstoj. Upamo, da bo novi svet miroljuben in papeštvo ima pri tem brez dvoma bistveno vlogo. Na svetem kolegiju leži skrajno kočljiva odgovornost glede izvolitve vrednega naslednika Pija XI. kot papeža, na katerega bo človeštvo lahko zrl kot na žarkomet, ki svetli skozi viharo in morečo skrb proti skupnemu cilju miru in napredka".

LADJE NA PRIJATELJSKI OBISK

Washington, D. C. — Morarniški department je v torek objavil, da se namerava enkrat spomladati poslati deset bojnih ladij na prijateljski obisk v dežele južne Amerike. Istočasno se bo povečalo tudi število vojaških zastopnikov Zed. držav v teh deželah.

Katoliški Slovenci naročajo "Amerikanski Slovenec"

Iz Jugoslavije

Zagoneten slučaj trgovskega pomočnika Blažiča v Novem mestu, ki je bil ves večer s prijatelji vesel, ponoči je pa šel pod vlak. — Huda zimska nesreča pod Blegošem. — Smrtna kosa in drugo.

Pod vlak je šel

Novo mesto, 26. jan. — Pri novomeškem trgovcu Francu Seidlu, ki ima svoj lokal na Trgu kralja Petra II., je bil že dolgo uslužben kot trgovski pomočnik splošno znani 48 letni Anton Blažič, rojen je v bližnji vasi Radovem. Mož je živel precej mirno in brezskrbno in še snoci je dobro razpoložen stregel strankam, kakor je bila njegova navada. Po večerji se je odpravil na svoje stanovanje. Preden je odšel v sobo, se je poslovil od svojih znancev in proti običaju je to pot vendar bil videti vznemirjen, kar se je vsem čudno zdelo.

Davi, ko je še nad vso novomeško kotlino ležala gosta megla, so šli proti mestu v svojo službo v Šmihelu železniški uslužbenec Saje, orožniški narednik Gande in grogovni mojster Alojzij Erste. Pot jih je vodila ob železniški progi Novo mesto — Karlovac, ki je bližnjica in preseka ovinek. Ko so dospeli kakih 50 m od železniškega prelaza nasproti Šmihelskega pokopališča, so našli strašno razmesarjeno truplo neznanca ob progi.

Narednik Rutar je ugotovil, da je pokojnik Alojzij Blažič. Pri mrlju so našli uro in denarnico s 107 din gotovine, več beležk in tri izrezke iz časopisja, kjer je bil omenjen samomor njegovega brata Andreja, orožniškega narednika v Kočevju, ki si je o Veliki noči leta 1927. končal življenje v Rinzi.

Orožniki so ugotovili, da se je Blažič pognal pod lokomotivo ljubljanskega vlaka, ki odpelje ob 6.29 iz Novega mesta. Stroj je nesrečneža odbil in obenem vlekel naprej po tiru. Odrezalo je nesrečniku obe nogi pod kolenom, nad kolenom pa zlomilo, ravno tako levico, poleg tega pa mu je stisnilo prsni koš in je bil seveda takoj mrtev. Kaj je gnalo Blažiča, ki je bil še fant in premožen, v smrt, ni vsem Novomeščanom uganka.

V snegu je izdihnil

Martinj vrh, 17. jan. — Prebivalce naše planinske naselbine pod Blegošem je za božič in novo leto žalostno presenetila nesreča, ki je zahtevala življenje Franceta Mohoriča, starega 44 let. Ugodnega dne 20. decembra dopoldne se je pokojni Mohorič mudil pri neki precej oddaljeni hiši po opravkih. Na povratku proti domu se je ustavil pri znanih, kjer je potopil, da se ne počuti dobro. Tu so mu ponudili za okrepčilo požirek žganja, a ga je odklonil. Nato se je podal na pot, potem pa ga ni videl nihče več. Še isti dan, ko so ga pogrešili, so ga znanci in sorodniki iskali po vsej bli-

žnji okolici. Tudi naslednje dni, ko je bilo med svojci in domačini že splošno utrjeno prepričanje, da se je zgodila smrtna nesreča, so močne skupine domačinov požrtovovalno iskale njegovo truplo. Toda zaradi resne nevarnosti snežnih plazov na strmih terenih so morali iskanje prekiniti. V nedeljo, 15. t. m., ko se je snežna plast po dežju močno znižala, so se naši domačini znova podali na reševalno delo — to pot uspešno. Našli so ga v mali globeli kakih 15 m pod stezo, po kateri je pokojni Mohorič hodil. Očitno je, da je na poti nena doma omedlel, se zvalil po bregu, v globel, kjer je nezavesten obležal in ker je prav tedaj močno snežilo, zmrznil in umrl pod snežno odejo.

Nesreča gasilca

Ko so kamniški gasilci opazili, da je neke v Bresternici izbruhnil požar, so hiteli na pomoč. Gorelo je pa na strmem hribu in gasilci so uvideli, da s svojim avtom ne pridejo na hrib, zato so se vrnili nazaj. Pri povratku je hotel gasilec Fr. Odlak spraviti avto s kljuko v pogon, v tem je pa že to izvršil njegov tovariš z električnim pogonom. Kljuka je udarila Odlaka z vso silo po obrazu in mu izbila več zob. Odpeljali so ga v mariborsko bolnico.

Smrtna kosa

V Stopercah je dne 26. januarja umrl tamošnji župnik g. Alojzij Pihler. Rojen je bil leta 1880 v Ptuj, kjer je tudi študiral gimnazijo. V mašnika je bil posvečen leta 1907. Služboval je v celovski in lavantinski škofiji, dokler ni leta 1927 postal župnik v Stopercah. — V Ricmanjih pri Trstu je umrl Miha Kuret, dolgoletni cerkovnik star 60 let.

Dve nesreči

V Podvinu pri Polzeli se je pri delu v gozdu težko poškodoval 24 letni posestnikov sin Franc Kok. — V Vrbju pri Zalcu je pa stroj zgrabil 25 letnega mizarkega pomočnika Franca Motoha za roko in mu odtrgal nekaj prstov.

Službo je kupila

Iz Maribora poročajo, da je Katarina Intihar plačala neki ženski v Novi vasi 500 dinarjev, da ji bo ta preskrbela službo v Hutterjevi tekstilni tovarnici. Ženska ji je res izročila listek, na katerem je bilo napisano s strojem, da je imejateljica tega listka sprejeta po Hutterju na delo. Ko je pa Intiharjeva prišla na delo, ji vratar ni pustil naprej. Povedal ji je tudi, da je izkaznica navaden falzifikat Sleparka je ovajena sodišču.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

EGIPTOVSKI KRALJ NA LOVU

Egiptovski kralj Farouk se rad bavi z lovom, kadar ni zaposlen z državnimi opravili, in tako ga vidimo na gornji sliki, ko v skrivališču čaka na race. Kralj je star 19 let in je pred dvema letoma zasedel prestol.

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za tretje leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half year 3.00
Za tretje leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrta dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nova Azija

Japonski zunanji minister je v svojem govoru jasno obrazložil japonske načrte za bližnjo bodočnost. Japonska želi organizirati politično, gospodarsko in kulturno novo Azijo. Stare Azije, katero so kontrolirale zunanje sile, kot Evropa in Amerika, ni več. Glavne kitajske luke, skozi katere prihaja in odhaja vsa trgovina na Kitajskem so zdaj v rokah Japonske. Minister Arita je izjavil pred parlamentom naslednjo značilno izjavo:

"Japonska želi obnovo Vzhodne Azije na moralni osnovi, pri čemer bo z Mandžukuum in Kitajsko sodelovala na vseh političnih, gospodarskih in kulturnih poljih. Japonska je že 22. decembra 1938 uradno povabila Kitajsko k sodelovanju v borbi proti komunizmu. V tej deklaraciji Japonska ni zahtevala od Kitajske nobene vojne odškodnine, niti teritorija, temveč je nasprotno izjavila, da bo spoštovala suverenost Kitajske pod pogojem, da se sporazumeja o praktičnih sredstvih za ukinitev eksteritorialnosti tujcev in ukinitev tujih koncesij, kar je pogoj neodvisnosti Kitajske. Za ustvaritev novega reda v Vzhodni Aziji je neobhodno potrebno uvesti gotove omejitve suverenosti v cenah, ki so življenjskega pomena za narodno brambo ter neodvisnost Japonske in Mandžukua. Omejitve bi bile minimalne.

Japonsko-kitajska vojna je stopila v novo fazo. Vlada maršala Čangkajskega predstavlja zdaj samo lokalno upravo. Japonska upa, da bo skoraj sestavljena nova centralna vlada, ki bo sodelovala z Japonsko.

Kar se tiče odnošajev s Sovjetsko Rusijo, je Arita dejal, da je Japonska pripravljena tudi na to, da podvzame vse potrebne ukrepe, ako bo prisiljena varovati svoje legitimne pravice in interese.

Arita je končal svoj govor z izjavo, da Japonska veruje v svetovni mir, ki se pa da doseči samo na moralnih osnovah prijateljstva in harmonije med ljudmi ter na osnovi pravice. Vzroki današnjega nemirnega položaja na svetu so v glavnem v stremljenjih, da bi ostal sedanji status quo, ki ni več pravičen. Sebičneži hočejo preprečiti razvoj novih sil. Novi red v Vzhodni Aziji, ki ga predlaga Japonska, bo služil okrepljenju prijateljstva med narodi Vzhodne Azije ter vseh ostalih narodov, ker bodo njihovi interesi in odnošaji dobili solidne osnove. Japonska bo neustrašeno šla po poti pravičnosti, ki jo diktira japonska nacionalna politika.

Hiranuma je dalje poudaril, da upa, da bodo razne države spoznale prave namere Japonske in sodelovale pri ustvarjanju novega sistema v Vzhodni Aziji. Izjava Konojeve vlade daje Kitajski popolno poročstvo, da bo lahko sodelovala pri novem sistemu. Čeprav je Japonska vojska dosegla velike uspehe, japonski vladi ni namen vojaška zmaga, temveč obnova Kitajske.

Dalje je Hiranuma dejal, da mora Japonska izvesti reformo vzgoje mladine in naroda na novih osnovah, obenem mora pa kar najbolj povečati svoje oboroževanje in razširiti polje gospodarskega delovanja s sodelovanjem Mandžukua in Kitajske.

Japonci s tem jasno kažejo, da hočejo iz stare Azije napraviti novo Azijo, katero bodo oni sami vodili gospodarsko, kulturno in politično. Novo Azijo hočejo, katero naj vladajo Azijci-Japonci.

Zapadne velesile, ki so preveč zaposlene v Evropi, nimajo niti časa, da bi se interesirale za Azijo. Japonci to vedo in to pridno izkoriščajo.

Najdaljši prekop se nahaja na Kitajskem, to je cesarski prekop, ki je dolg 1854 km.

Najdaljši predor je v Kaliforniji, imenuje se Huntington-Lake in je 21.750 m dolg.

Najvišji vulkan je Kotopaxi v Južni Ameriki v državi Ekvador. Dosega 6943 metrov.

Najvišja človeška naselbina je v Južni Ameriki v državi Čile. Mala gorska vas Chupiquinamine se nahaja v višini 5600 metrov.

NEKAJ O KAMPANJI AMER. SLOVENCEA Pueblo, Colo.

Vsi, prav vsi, agitiramo za naše katoliške liste, ki so naši bojovniki za dobro katoliško stvar. — Sedaj je v teku ravno kampanja za naš katoliški dnevnik Amerikanski Slovenec, v katerem je toliko lepega in podučljivega. — Kako lep je tudi naš nabožni mesečnik "Ave Maria". Tudi za ta prekoristen list, je treba med nami malo več pozornosti. Pomislimo, koliko se zanj žrtvujejo č. oo. frančiškani. Pomagajmo jim, da bodo začeli zidati in da srečno končajo semenišče, ki bo v veliko korist tudi našim potomcem.

Dragi naročniki, pomagajte, da se razširi dobro berilo. Jaz sama sem že poskusila, pa mi gre le bolj težavno, ker je s težavo hodim. Toda kljub temu, kar sem obljubila, da če mi Bog da še kaj moči, bom vedno delala za dobro stvar. Delajmo vsi, dokler je dan, da se enkrat ne bomo kesali. — Prav iskreno se vam tudi priporočam za glasove in kakor vsako leto, se vam za te že v naprej prav iskreno zahvaljujem. Mogoče je, da če postanem kraljica, lahko še ozdravim. Prijatelji in prijateljice, kateri me poznate, darujte meni svoje glasove.

Lansko leto, me je bolezen položila na posteljo, in vseh šest tednov kampanje je minilo, ne da bi mogla kaj uspešno agitirati. Še danes nisem povsem zdrava, vendar Boga moram zahvaliti, da mi vsaj sedaj ni treba ravno vedno na postelji ležati. Ker torej ne morem sama veliko, pa prosim vas cenjeni prijatelji in prijateljice, zato vas prosim, da mi vi pomagate za nove naročnike; pa v stari kraj se tudi naročite. S tem jim bote napravili tam veliko dobro delo, ker bote ljudem, ki radi čitajo napravili veselje z dobrih listov, ki jih bo vsaki dan obiskoval in jim prinašal novice in razne druge stvari. — Zelo lepo je pisala in opisala Mrs. Blaj od obiska v starem kraju. Kako rada sem brala njena poročila, ker sem ravno imela dovolj časa na razpolago zaradi moje bolezn. Lepa ji hvala, ki se je potrudila toliko napisati in rada bi, da bi se še kdaj oglasila; pa tudi druge, ki ste se mudile v stari domovini na obisku, napišite svoje podučljive dogodke. Lepo je napisala urednica našega mesečnika SZZ. "Zarja" Mrs. Albina Novak, kako krasna je zemlja Slovenska. — Srečne ste drage ženske, ko ste lahko šle v domovino, medtem, ko sem morala jaz ležati bolna. Še tudi sedaj bolj težko pišem. Rada bi se večkrat oglasila, pa prav težko pišem. Ko bom bolja in mi bo roka zopet mo-

gla tako hitro delati kot poprej, bom tudi lažje pisala. Pa, kaj hočem. Poprej sem naenkrat napisala dopis, sedaj me pa vzame dolgo časa. Mrs. Hegler je v zadnjem dopisu omenila, da sem sešila posteljno pregrinjalo. Res je to, da sem ga šivala počasi, pa so še dve drugi pomagali in smo delale tri mesece. Samih src je v tem pregrinjalu 800 zato se pa imenuje to pregrinjalo "sweetheart bedspread". Če ga katera hoče videti, ga lahko pride pogledat, bo tudi meni krajši čas. — Precej bolnikov imamo pri nas in vsem želimo, da bi čimprej okrevali od svoje bolezn. — Tri pogrebe smo imeli v enem tednu in vsi trije so bili moški namreč: Anton Zobec na Bohmen St., ki je bil dolgo bolan in še dva druga, katerih pa ne vem imena. Naj se spočijejo pri Bogu od svojega truda in naj jim sveti večna luč. — Glede dela je pa nekoliko boljše, vendar vsi še ne delajo. — Pozdrav vsem naročnikom Amer. Slov. Novega Sveta in Ave Maria.

Josephine Meglen

KAKO SMO SE IMELI V DOMOVINI Sheboygan, Wis.

(Nadaljevanje). — Drugi dan po prihodu v Ljubljano, sem se namenila da grem domov. Ker je bil pokojni mož, ravno tako tudi vsak doma iz iste vasi doma kot jaz, sta me svaki in njegova soproga peljali z avtomobilom. Ceste so še ravno take kot so bile pred leti, a kljub temu je avtomobil drčal precej hitro, tako da smo prevozili to daljavo v uri in pol, medtem ko dolenski vlak vozi tri ure in pol. Ko smo se odpravili iz Ljubljane, sem kupila par šopkov evetja, da ga ponesem na grob staršev, ki počivajo na pokopališču v Gabrijelah. Nisem mogla prestopiti praga hiše, da ne bi poprej stopila na pokopališče in obiskala gomilo dragih staršev, bratov in sestre, ki so umrli v moji odsotnosti. Ko se pripeljemo tja, je bil mežurjak takoj tam in mi pokaže, kje so dragi mi grobovi. V trenutku, ko sem stala poleg gomil, so se odprle vse zatvornice srca in solze lijejo na grudo, pod katero počivajo moji dragi. O, ko bi bila vsaj za trenutek sama v tem mirnem kotičku toda vsak in vsakinja sta me spravila v avto in tako smo se odpeljali na nekdanji moj dom. Kolikor bližje smo bili domači hiši, toliko bolj se mi je trgalo srce. Kajti — ista vas, ista hiša isto polje in travniki, iste stezice in menda še ravno iste kamenčki na potu in na dvorišču okrog doma, samo ljudje so drugi. Edini brat na domu z ženo in otročiči, so

pritekli k avtomobilu. Pred 25 leti sem pustila doma starše, štiri brate in tri sestre — v svojo žalost sem sedaj našla žive še dve sestri in brata, druge je kruta smrt pobrala. Takrat je bil brat star 11 let, sedaj je pa v najlepši moški dobi, na videz pa kot prileten mož, ki sta mu skrb in delo razoralo obraz. — Nekaj časa smo ostali doma, potem smo pa šli na dom pokojnega mojega moža, ki je kak strehljaj od naše hiše, kjer je še živela njegova 83 letna mati, še vsa čvrsta in zdrava. (Par tednov po mojem odhodu pa jo je nenadno zadela kap in je umrla. Bog bodi milostljiv njeni duši!) — Pogovorili smo se vse mogoče reči, nakar smo se razšli. Jaz k bratu, onima dvema se je pa mudilo nazaj v Ljubljano. Ob slovesu sta mi rekla, da če mi bo kaj dolgo čas, naj pišem, pa me bota prišla iskat. Ko sta odhajala, se naenkrat oglasijo zvonovi od vseh strani, da me je kar streslo in ginjenost je objela mojo dušo, kajti spomnila sem se na mlada leta, kako smo se veselili teh zvonov, ko so naznajali Gospodov dan. — Pogovarjala sva se z bratom in njegovo ženo vse mogoče reči, do pozne polnočne ure, ko brat opomni, da bo treba malo k počitku. On gre na krmno, žena v kamro k otrokom, meni pa prepusti svojo posteljo v hiši, ki je pa precej trda proti našim američanskim udobnim posteljam, kajti na kmetih imajo še po večini koruzno ličkanje za "modroce", toda vseeno se mi je zdelo tako lepo, da sem še enkrat po tolikih letih legla na postelj v hiši mojih staršev. — Ležim, toda zaspati nisem mogla, ker spomini na mlada leta mi niso dali pokoja. Kmalu zaslišim zopet zvonjenje. Ne da bo se obojavljala vstanem in ko pogledam na uro, je bilo šele tri. Pa se domislim, da zvonil k dnevu. Res, kmalu se je začelo svitati in se nekoliko odpočijem, nakar vstanem. Ko me bratova žena zasliši, pride k meni in pravi, da se še ne mudi v cerkev. Jaz ji odvrnem, da vsakršni spomini mi ne dajejo miru in pokoja. Kmalu pride tudi brat in šest otrok, v starosti od 1 do 10 let, ki seveda tudi niso mogli spati, kajti prišla je pač teta iz Amerike. Tu se je začel drendaj, kajti vsi otroci so hoteli z nami v cerkev. Tedaj pa stopi brat in odloči, da pojedeta srednja dva z nami, starejša dva pa k deseti maši, ker morata doma opraviti še nekaj dela in pa paziti na mlajša dva otroka.

Naj pripomnim, da sem pred kratkim brala dopis rojakinje iz Pennsylvanije, v katerem piše, kako smo morali pred 35 leti delati v starem kraju, pa misli, da sedaj ni več treba tako trpeti. Toda, dragi rojaki v Ameriki, jaz vam pa povem, da je treba tudi sedaj v starem kraju še ravno tako delati. Uboge pare se tako mučijo z delom, da se Bog usmili. Kakor sem videla

pri bratu in sploh povsod, kjer sem opazovala. Vsako jutro sta brat in žena vstala in sklicala 10 in 8 letne fantiče ob štirih in so šli okopavat na polje. Žena je prišla okoli 6 ure domov, pa ni vedela kaktero delo bi naj prej prijala; ali bi šla v hlev, k živini, ali bi se lotila kuhinje. Ob 7 uri, ko je prišel brat in fantka domov, so že bili na mizi žganci. O, in kako so šli v slast, kajti verjamem, da so bili že lačni, po triurnem namornem delu. Ko se najejo so šli zopet nazaj. Tako je bilo vsaki dan, kar sem bila jaz tam. Ob 10 uri zvečer imajo pa večerjo.

Dragi rojaki, v starem kraju je še vedno kot je bilo; ubogi trpin garajo in delajo od zore do trde noči in kljub temu se nič ne pritožujejo. Kar zadovoljne se počutijo, samo da ni kake hude ure, kajti toča, to je največja šiba božja. Če pride ta, ubogemu kmetu od celeletnega truda ničesar ne ostane, vse je uničeno v par minutah. — Tolkaj naj bo za danes, nadaljevanje pa sledi.

Mary Majcen

ČUDEŽNO OZDRAVLJENA

Kakor poroča lurski časopis "Journal de la Grotte", je ondotni zdravniški urad po vestni preiskavi razglasil, da je bila 20 letna protestantka German Bristen 6. septembra 1937 v Lurdu nenadoma čudežno ozdravljena.

German Bristen je doma iz Cateauju v severni Franciji. Ko je v marcu 1935 padla, se je hudo ranila na kolenu in rana se ni pozdravila. Več mesecev je imela Bristenova koleno v mavcu. V januarju 1937 je dobila vnetje porebrnice in še tuberkulozo v spodnjem životu. Kasneje so se pokazali znaki jetike tudi na ledvicah. Zdravniki je niso mogli operirati, ker je bila bolnica preveč oslabiljena. Na besedo njenega očeta, protestanta, ki je bil na nekem predavanju dosti slišal o Lurdu in primerih čudežnega ozdravljenja, je German Bristen 4. septembra 1937 odpotovala v Lurd. Njen zdravnik dr. Tison je napisal: "Prognoza je jako resna. Bolezen je neozdravljiva in ne bo dolgo, ko bo bolnica umrla." Diagnoza pa se je glasila: "Tuberkulozna vnetje levega kolena, tuberkuloza ledvic in mehurja". Bolnica se je morala ležati v Lurdu.

Ko je bila v Lurdu 6. septembra procesija s sv. Rešnjim Telesom, je začutila German Bristen pri blagoslovu nenadno olajšanje. Odnosi so jo pazaj v hospital. Drugi dan se je mogla zlahka dvigniti in hoditi. Priglasila se je v zdravniškem uradu zaradi preiskave, kjer so dognali še sledove hude bolezn, vendar je bilo koleno že povsem zdravo. Zaradi bolezn na ledvicah in mehuru so jo še posebej natančno preiskali in so izjavili, da je popolnoma ozdravljena. Od 6. septembra 1937 dalje ni imela German

Srečanje. — Nekega dne je neka dama srečala pesnika Herberta Eulenberg. Vsa vesela je prihitela k njemu in mu rekla: "Dober dan, dragi prijatelj! Kako se veselim, da Vas vidim živega slišala sem, da ste umrli!"

"To je res lepo prijateljstvo!" je odgovoril pesnik. "Niti k pogrebu Vas ni bilo!"

Škot in pahljača. — Anglež in Škot sta potovala po Japonskem. Za spomin sta kupila pahljačo, Anglež iz slovovala dragocena pahljača pokvarjena.

Leto kasneje se srečata oba v Londonu. Anglež je ves jezen pravil škotu, da je njegova dragocena pahljača pokvarjena.

"Pokvarjena?" pravi Škot, "kako je to mogoče? Ali si rabil pahljačo?"

"Seveda," odgovori Anglež, "No, da, to si lahko mislim. Viš, moja pahljača je takšna kot nova. Res jo uporabljam, kadar je vroče, toda jaz jo držim čisto pri miru, le z glavo gibljem sem in tja."

Jernejček in makaroni. — Že 10 letni Jernejček je zelo sovražil makarone kot jed. Ko jih je nekega dne njegova mamica zopet za kosilo skuhalo, je kar divjal od togote. V svoji jezi se je izrazil: "Že zopet ti makaroni; ko bi jaz vedel, kje rastejo drevesa, ki makarone rodijo, bi vzel sekuro, pa bi vse posekal!"

Nič ne stane. — K slavnemu münchenskemu zdravniku tajnemu svetniku v n. Nussbaumu je prišel njegov stari znanec lastnik pivovarne Krott. Potožil mu je, da ga trga po nogah in vprašal ga je, kaj bi mu pomagal. — Razmišljajte o tem, gospod Krott. — mu je odgovoril Nussbaum — in če odkrijete pravo sredstvo, mi pridite to povedat. Potem bova oba milijonarja.

— Tako torej! — je zagodrnjal Krott. — Kaj pa sicer pomaga proti temu?

— Pijte čim manj in držite noge lepo, ravno in na toplem.

— Ravnal se bom po vašem nasvetu. Koliko sem pa dolžan?

— To nič ne stane, gospod Krott, pa tudi nič ne pomaga.

— Kadar pošiljate naročnino ne pozabite omeniti, komu naklanjate svoje glasove!

Bristen nobenih bolečin več, nobene vročine ali kake druge motnje. Od oktobra 1937 do januarja 1938 se je zredila za 3 kg. Ko so jo v lurskem zdravniškem uradu 3. septembra 1938 zopet preiskali, so izjavili zdravnikom, da je German Bristen popolnoma zdrava.

"TARZAN IN PREPOVEDANO MESTO"

(52)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

Atan Thome je ves presenečen upiral svoj pogled v kristalno čisto vodo, v kateri so se blestele različne umetne stavbe. Naenkrat je opazil, kako je iz podvodnega templja priplavala čudna postava, podobna človeku s trizobno sučico v roki naravnost proti veliki ribi in jo zabolja.

Ves prevzet teh nenavadnih doživljajev katere je opazoval Atan Thome niti ni opazil, kdaj so se s čolnom pripeljali v mesto in kdaj so obstali. Kar naenkrat so se znašli v pristanišču pri velikih vratih in že so njega in Lal Taska imeli na suhem. "H kralljici Atki!" je grmel povečljik.

Tako sta bila Atan Thome in Lal Task z močno stražo pripeljana h kralljici. Kralljica Atka je sedela na visokem tronu in je hladno vprašala: "Zakaj sta prišla v Athair?" "Bo nesrečnem naključju," je legal Atan; "izgubili smo se v gorovju in tako so nas vneli vaši vojski in priveli semkaj."

Okruten smeh je zaigral kralljici Atki na obrazu ko je spregovorila naprej: "Ne rabimo več sučijev, dovolj jih imamo, zato bosta morala umreti!" — Oha, Atan Thome in Lal Task sta se teh besed silno prestrašila. Thome je hotel tukaj pokazati vso svojo zvižajo, da reši sebe in svojega prijatelja.

POZORI!

Pogled na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnine podelila, obveš jo in ponazarj listu!

Beseda o tem in onem

KAKO BO SVET REŠIL SOCIALNO VPRAŠANJE?

Frank Štefanič, Cleveland, O.

Vi g. urednik, ste mi že enkrat zadnji jesen nekaj omenili, da bi nekaj napisal o "New Dealu". Zato bom to tudi izpolnil najprej, potem pa še kaj drugega povedal.

"New Deal" je po mojem O. K., samo preveč jih je, ki ga nočejo, oziroma ne morejo razumeti. Več vzrokov pride v poštev. Eni se premalo zanimajo, drugi ne morejo razumeti, zopet tretji si mislijo: Kaj me briga, samo da jaz delam. — (O tem bom še kasneje enkrat pisal.) — Poleg že omenjenih so tudi še strahopetci, ki se boje, da bi bil ob delo. Za temi so tudi strankarski kritiki, potem pa tudi nesloga pri organiziranem delavstvu.

Predsednik Roosevelt je povzročil tak preobrat, da so vrata na široko odprta v unijo, pa najub temu stvar ne gre naprej kakor bi morala iti. Preveč se boje kapitalistične špijonaže. Ali res ne razumete kaj tolmači "Wagnerjev Bill", kateri je do daleč k zvezini ustavi? To je pač, ki vas dovolj štiti in upam, da ne bo nikdar vržen iz zvezine ustave. — Pokličimo si v spomin stavko v avto industriji, katere se je začela meseca decembra 1936 in se je končala februarja 1937. Dobro se še spominjam, kakšna nasprotstva so se tajno in javno razširjala proti stavkarjem. V vsakem stanovanjskem poklicu se je dobilo nasprotnike. Naj mi bo tukaj dovoljeno omeniti, da se je marsikaj slišalo tudi od tistih, ki so bili določeni da nabirajo prostovoljne darove v pomoč stavkarjem, v blagu in denarju, kateri so, ko so prinašali darila, pravili kaj so slišali in kako so našli na razne nasprotnike in simpatizirajo, da so nekateri v tej, tako zasovraženi CIO videli same komuniste, same vrage, kot da jim že rožički skozi kloboke rastejo. Ne tajim, da je gotovo številno teh komunistov, pa niso samo v CIO, so tudi pri AFL itd. S tem pa še ni rečeno, niti dokazano, da so vsi. Potem bi bil tudi jaz, kar sem pri neki priliki omenil.

Sedaj pa, kje je vendar tisti vzrok, ki gladi pot komunizmu? Velekapital sam, veleindustrija, sami. To pa zato, ker je moderna mašinerija vrgla delavca na cesto. Po mojem, se je to začelo enkrat po svetovni vojni. Do leta 1920 so bili še splošno dobri časi, v katerih si je več ali manj vsak lahko nekaj prihranil. Kmalu potem se je pa pričel razmah moderne mašinerije. Dokler je bilo kaj prihrankov ali kredita, je še lezlo počasi. Ko je pa enkrat tega zmanjkalo, se je pojavil "Overproduction" ker ni bilo nakupovalne sile. To je povzročilo, da so tovarne začele zapirati vrata in to tiste trgovine ali industrije, katere so bile organizirane ali ustanovljene na podlagi velikega odstotka prodanih deležev in obveznic, katerih kupci so bili v velikih slučajih ravno tam zaposleni. Na primer: Tone je imel plačano hišo, vredno \$6000.00. Prišli so prodajalci delnic. — Mr. Tone Lahkovernež, tukaj prav bližje se je organizirala nova družba, kupila to in to tovarno, v kateri izdelujejo pralne stroje. Kupec nekaj delnic. Kupčija je kmalu sklenjena, saj so pogoj. Za \$2000.00 delnic plača na nje 40% — \$800.00; tako še mnogo drugih. Ostanek, 60%, pa prodajo obveznice (bonde). Alright, kolosa se zavrtje in nekaj časa prav hitro. Nekega dne se začne pa ustavljati in kmalu se dela komaj še kak dan v tednu, pralni stroji se pa kopijo v skladišču. — Tone je imel na stanovanju starega znanca Janeza Si-

romaka. Delal je prav malo, da je bil zares v pravem pomenu besede siromak. Pa poskuša, če bi mu mogel Tone skomandirati delo, ker on je delničar. — O, kako rad bi Tone to napravil, saj mu je Janez dolžan že toliko na rentu, ker dan za dnem pričakujejo, da bodo vrata zaprli.

Kdo je to napravil? Moderna strojna tehnika! — In to gre tako naprej. Malo se zavrti, pa se kmalu spet ustavi. Kaj sledi temu? Obresti na obveznice se ne izplačujejo, še manj pa na glavnico; ravnotako na Tonetove delnice in hišo. Konec je navadno tak, da se tovarna proda na "Sheriff Sale" in v takih slučajih ima največkrat izgubo tako imenovani mali človek, kajti veliki kupci obveznic malokedaj izgubijo, ker imajo gotovo zalogo kapitala, kateri jih štiti dovolj, medtem, ko je Tone moral gotovega dne na cesto in z njim njegov najemnik Janez Siromak, ker je primanjkljaj pri likvidaciji pustil preveliko luknjo, skozi katero je zdrknila Tonetova hišica. To se ponavlja v večjem ali manjšem obsegu kar naprej. — Temu so vzrok pač moderni stroji in to velekapitalisti in industrija, ki dobro vedo. Res je, da dandanašnji delavec v gotovih slučajih veliko laglje dela kot je delal nekdaj, zlasti kar se tiče dela v železni industriji, kjer rabijo moderna dvigala. Dalje pri gradnji kanalov, cest, itd. Toda v nadomestilo za to pa mora delavec z malo izjemo tako hitro delati, da bi tega nikdo ne verjel, kdor se ni sam poskusil. Vsed tega, dokler delavec, ki šele začne tako delo, dokler ne dobi potrebne gibčnosti in ne doseže zahtevane hitrosti, (trick ali experience, bi rekli po angleško), da ustreza modernemu tehničnemu delu, se jih mnogo prestraši, da pusti delo, ker neverjetno se mu zdi, da bi mogel kedaj to delo zmagati. To je resnica. Samo pomislimo malo, kako se je delalo v Fisher Body tovarni na Coit Rd. v Clevelandu, na oddelku za lesene dele. Po večini se je dobila plača od kosa in od gotovih delov, je bila plača tako nizka, saj so plačevali od 1000 kosov komaj po šest centov, drugi kosi so bili po 8c, 11c, 12c in 14c za tisoč kosov, itd. To je bilo treba skladati na trucke tako, da so tako imenovani "čekarji" to lahko prešteli, ne da bi jim bilo treba vsak kos posebej v roke vzeti. Tukaj se vidi, kako hitro se dela z modernimi stroji. Kolikor napravi en sam stroj, bi se v mnogih slučajih potrebovalo po več kot sto delavcev. Po tem načinu obratovanja moderne industrije, kjer se uporabljajo stroji, napravi en delavec povprečno dela za tri delavce. To bi se reklo, da se v gotove vrste industrijah izgotovi v štirih mesecih dovolj zaloge za celo leto, ker v gotovih panogah en delavec napravi za tri, dasi je plačan samo za enega. To se razume seveda povprečno.

Tu je torej tisto važno vprašanje, katerega mnogi nečejo ali ne morejo umeti. To je tista najvažnejša točka, okoli katere se suče najvažnejše vprašanje in katero je treba premestiti. Da eden delavec, s pomočjo modernih strojev in s hitrostjo, kateri, če hoče ali ne, se mora privaditi če hoče delati toliko časa, da si njegovi priganjalci zapomnijo njegovo ime, napravi recimo za dva, ne za tri delavce, kot sem poprej omenil. In ti, ki sem pa tje katero na tihno blekne, komaj kakemu zaupniku: Kaj me brigajo drugi, samo da jaz delam. Svaki zase Boga moli. — Tako nekateri. Ali je to pamet-

no? — Kot je zgoraj rečeno, s pomočjo stroja in s tvojo pretirano hitrostjo napraviš za dva ali tri, plačan si pa za enega. Kdo potem spravi dobiček od onega, ki bi lahko s teboj delal ko delodajalec oziroma industrija. Ali se zavedaš, da tisti sotrpini, ki bi lahko poleg tebe delali, tudi kupili nič ne bo od te produkcije in tako se razno blago, ki si ga ti pomagal prehitro izgotavljati, kopiči po skladiščih. Ker ni tvoj sodelavec, ki ni bil zaposlen, ničesar zaslužil, ni tudi nič prihranil in ne more ničesar od tega kupiti. Sam bovmoral to pokupiti, toda dvomim, da si v štirih ali šestih mesecih toliko prihranil od tvojega zaslužka, da se bo omenjeno skladišče izpraznilo predno boš "broke", zlasti še, ker dandanes, kateri stalno ne dela, ima vedno večje ali manjše dolgove. Zato ti, ki si, ali ste pomagali politiki s svojimi produkti tisto skladišče, ne pojdate toliko časa delati, dokler ne bo zopet prazno. In ti, ki si delno delal, ne moreš tega pokupiti, ker si nisi dovolj prihranil, odnosno tega ne potrebuješ, ker si že poprej poskrbel potrebe reči; oni pa spet ne more, ki ni delal, četudi bi morda kravo potreboval. Kam torej greš, ni veliki dobiček? — Gotovo je, da male industrije so tudi več ali manj prizadete, medtem ko težka industrija ni, ker ti delajo z večjim dobičkom. Velike korporacije delajo z velikim dobičkom, četudi delajo s polovico ali dvetretjinskimi časom. Če bi industrije delale kot so delali pred 30 leti, bi delavci s pomočjo strojev manj ur delali, pa bi vseeno lahko dobro zaslužili. Mar je to pošteno, da imajo pri raznih korporacijah direktorji po 150, 200, ali 300 tisoč dolarjev plače in še več, povrh pa še masne dividende in doklade, siromašni delavci pa nima da bi se pošteno nasitili.

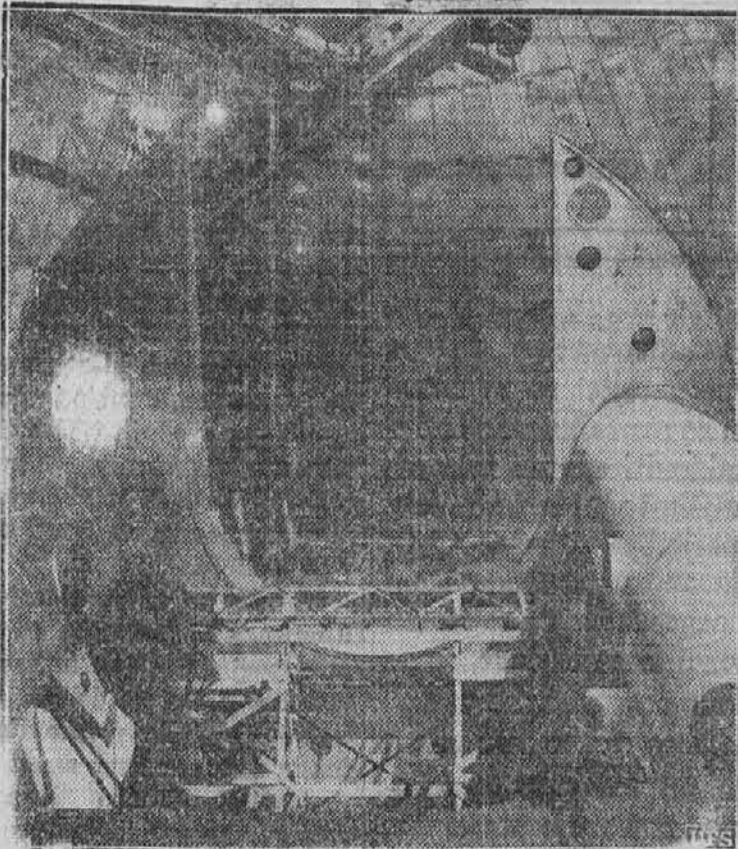
Kje sedaj iskati zdravila in pomoči za to bolezen? Pri organiziranju naj bi enkrat pamet srečala tiste, ki vidijo potrebo v organiziranju in zahtevajo poštene koristi za se, za svoje otroke in v svoje sodelavce. Naj bi se enkrat spametovali in spoznali, da se motijo vsi tisti, ki vidijo v vsakem trpinu-delavcu, kateri je član CIO organizacije — komunist.

Dajmo se nekoliko dotakniti takoiimenovane svobode, katere je zajamčena po ustavi, bodisi v pisavi ali v govoru. Eni menijo, da je tako tudi z delodajalcem, da ga zakon popolnoma štiti, da delavca plača kolikor sam hoče. Ti pa, če nečeš delati pa pustiš, bodo namesto tebe pa drugi. To je seveda vse lepo in ta svoboda se je pred leti, ko ni bila še tehnika tako razvita, lahko držala, toda sedaj je drugače. V tistih časih, če ti ni iz enega ali drugega vzroka delo ugajalo, si lahko vprašal pribojška in si v več slučajih dosegel svoj namen. Sedaj pa ni več tako, sedaj stroj opravlja tvoje delo, kupiti pa stroj noče, ker ne rabijo.

Ozrmo se sedaj nekoliko, kje tiči tista tako gloriozno opevana "Liberty". Mar jo ne izkorišča velekapital samo v svojo korist? Saj niste slepi ljudje božji. Tukaj je dokaz. Ti delaš, delodajalec te plača, kakor hoče in če ti nečeš delati, pa pusti. Tukaj drži delodajalec svobodo za roge. Kadar postavi izdelek na trg, moraš plačati zahtevano ceno, ki ti jo on računa. Torej ima delodajalec svobodo v obeh slučajih.

Kot je že zgoraj povedano, je približno v zadnjih 20 letih, pravilno do leta 1929, industrija delala velikanske dobičke; največ produktivna industrija. Namesto, da bi po človeško delali z delavci, so jih priganjali kot živino. To so dosledno izvajali in kopili velikanske dobičke. Sedaj je pa vprašanje, kje so tisti velikanski dobički? Nekaj malega so izdali v razne socijalne namene, za razne institucije. To je bilo le malo peska v oči publiki. Drugo se je namestilo za razne

OGROMNI DALJNOGLED

V Palomer Mountain zvezdarni v Kaliforniji je novi daljnogled popolnoma dogotovljen in zdaj čakajo le še, da bo končano delo z brušenjem ogromnega zrcala, ki meri 200 inčev. Ta daljnogled bo odkril zvezdoslovem nova čudesa vesolja.

nove zgradbe, za tako imenovana skladišča, katere so bila potrebna; in za razne rudnike. Tisoče in tisoče akrov gozdov — in vse to leži po večini še nedotaknjeno. Tako da morajo za to neproduktivno imetje čuvaje najeti in davke plačevati, namesto da bi, če se niso dali delavcu zaslužiti, pa vsaj plačali dohodnin-

ski dayek državi. Veleindustrija razmetujejo denar na vse načine, samo tja, kjer bi imel kaj koristiti siromašnim in delavskim ljudem, ga ne trošijo. Kako in kje začeti, da se to velikansko vprašanje pošteno reši, bom skušal načeti ob drugi priliki.

ZA NAŠE GOSPODINJE

Sadje kot hrana bolnikov

Izmed vseh živil, ki jih dajemo na mizo, je sadje pač najvažnejše. V prejšnjih časih so dejali, da je sadje celo težko prebavljivo, in tako je dobilo šele v poslednjih letih svoj pomen kot bolniško živilo. Edine zgoriljive snovi, ki jih sadje vsebuje, so ogljikovi hidrati, torej sladkorne snovi, in sicer take, ki so zlasti lahko prebavne, to se pravi, da jih telo izlaska vsrkava. Mimo tega vsebuje sadje še dragocene rudninske snovi, vitamine, sadne kisline in aromatične snovi. Soli je v sadju tako malo, da je prehrana s sadjem isto kot prehrana brez soli. Sadje je torej primerno za dieto, ki ni dražljiva, pa je hkrati okusna in vzbuja občutek sitosti. Taka dieta je na mestu pri boleznih srca in krvnega otoka, dalje pri ledvičnih boleznih in če prebava ni v redu, pa tudi če ima kdo kožne bolezni in kronične izpuščaje ali ulčesa. Sadje je tudi primerno za shujšanje. Mimo tega vzbuja sadje tek do drugih jedi, saj se še zdravemu človeku kar "slinijo podedijo", ko zagleda kako lepo, okusno sadje. Če zrelo sadje dobi, ko ni bila še tehnika tako razvita, lahko držala, toda sedaj je drugače. V tistih časih, če ti ni iz enega ali drugega vzroka delo ugajalo, si lahko vprašal pribojška in si v več slučajih dosegel svoj namen. Sedaj pa ni več tako, sedaj stroj opravlja tvoje delo, kupiti pa stroj noče, ker ne rabijo.

Ozrmo se sedaj nekoliko, kje tiči tista tako gloriozno opevana "Liberty". Mar jo ne izkorišča velekapital samo v svojo korist? Saj niste slepi ljudje božji. Tukaj je dokaz. Ti delaš, delodajalec te plača, kakor hoče in če ti nečeš delati, pa pusti. Tukaj drži delodajalec svobodo za roge. Kadar postavi izdelek na trg, moraš plačati zahtevano ceno, ki ti jo on računa. Torej ima delodajalec svobodo v obeh slučajih.

Kot je že zgoraj povedano, je približno v zadnjih 20 letih, pravilno do leta 1929, industrija delala velikanske dobičke; največ produktivna industrija. Namesto, da bi po človeško delali z delavci, so jih priganjali kot živino. To so dosledno izvajali in kopili velikanske dobičke. Sedaj je pa vprašanje, kje so tisti velikanski dobički? Nekaj malega so izdali v razne socijalne namene, za razne institucije. To je bilo le malo peska v oči publiki. Drugo se je namestilo za razne

PRIPRAVA NEKATERIH JEDI

Karfijolina juha

Eno veliko ali dve majhni karfijski razreži na drobne koščke

ter mehko skuhaj v dveh in pol kvortih slane vode. Deni v kozo 2 žlici presnega masla in ko se speni prideni nekoliko drobno zrelih, da je sadje celo težko prebavljivo, in tako je dobilo šele v poslednjih letih svoj pomen kot bolniško živilo. Edine zgoriljive snovi, ki jih sadje vsebuje, so ogljikovi hidrati, torej sladkorne snovi, in sicer take, ki so zlasti lahko prebavne, to se pravi, da jih telo izlaska vsrkava. Mimo tega vsebuje sadje še dragocene rudninske snovi, vitamine, sadne kisline in aromatične snovi. Soli je v sadju tako malo, da je prehrana s sadjem isto kot prehrana brez soli. Sadje je torej primerno za dieto, ki ni dražljiva, pa je hkrati okusna in vzbuja občutek sitosti. Taka dieta je na mestu pri boleznih srca in krvnega otoka, dalje pri ledvičnih boleznih in če prebava ni v redu, pa tudi če ima kdo kožne bolezni in kronične izpuščaje ali ulčesa. Sadje je tudi primerno za shujšanje. Mimo tega vzbuja sadje tek do drugih jedi, saj se še zdravemu človeku kar "slinijo podedijo", ko zagleda kako lepo, okusno sadje. Če zrelo sadje dobi, ko ni bila še tehnika tako razvita, lahko držala, toda sedaj je drugače. V tistih časih, če ti ni iz enega ali drugega vzroka delo ugajalo, si lahko vprašal pribojška in si v več slučajih dosegel svoj namen. Sedaj pa ni več tako, sedaj stroj opravlja tvoje delo, kupiti pa stroj noče, ker ne rabijo.

Klobasice v mrežici

Prilprij približno en funt sveže svinjine od pleča ali vratene. Odstrani kožice in kosti ter vse, kar je žilastega. Loči špeh od mesa in sesekljaj ali zmelji v stroju vsako zase, da bo prav drobno. Ako bi bila sekanica prevelika, dodaj še nekoliko zrezanega ozir. zmletga špeha. Osoli, popraji, dodaj tudi sesekljane čebule in prašek muškato-vca oreška ter prav dobro zmešaj. Medtem operi v topli vodi koš prašičje mrežice, razreži jo na primerne pravokotnike, položi na vsak pravokotnik veliko žlico sekanice, oblikuj podolgovato klobasico, zavij jo v pravokotno mrežico. Te klobase zloži na plitek pekač in jih peči 20 do 25 minut brez masti. Obrni jih, da se povsod enako zarumene, a posušiti se ne smejo. Serviraj jih s krompirjem, zeljem in gorčico. Namesto mrežice lahko uporabljaš tudi s slanin kropom poparjene zelne liste.

Okusni piškoti

Mešaj dva rumenjaka, eno celo jajce in 4 unče sladkorja, da se zgosti. Nato dodaj sok in nestrane olupke ene pomaranče, dve unči moka, 2 unči zmletih orehov in trd sneg treh beljakov. Majhen, podolgovat pekač za piškote namaži s presnim maslom, potraži z drobtinami, vlij vanj ter razravnaj testo. Peči ga malo nad pol ure v pečici. Ko se ohladi, zreži na piškote, ki jih osuši v pečici.

PRAKTIČNI NASVETI

Da se sir ne posuši, ne zavij ga v papir, pač pa v mokro čisto platneno krpo, ki si jo močila v slani vodi. Če hraniš sir delj časa, moraš krpo, ko se je osušila, zopet zmotiti v slani vodi.

Kalen kis prečistiš, če na pint kisa vlijes žličko mleka, nakar steklenico s kisom dobro pretreseš in potem pustiš stati 24 ur. Ko ta čas poteče, kis previdno odlijes v drugo posodo. Če pa kis še ni popolnoma čist, ga še enkrat prečistiš.

NA OBISK V STARO DOMOVINO

11. Čez Gorjance v Belo Krajino.

Piše Katherine Slogar, Ely, Minnesota

(Konec)

Ko smo dospeli v Metliko se je že skoro mračilo in ker Metlika ni kraj, kamor bi prihajalo večje število tujcev nankrat, tudi nima velikih hotelov, kar je naravno, ker bi stali prazni. Zato je bilo treba prenočišča za izletnice dobiti v vseh hotelih. Sprva je izgledalo, da tudi na ta način ne bo lahko rešiti vprašanja, toda naš vodja izleta Mr. Zakrajšek je to vprašanje kmalu rešil s pomočjo hotelirjev g. Kambiča in Makarja. Nekaj izletnic pa je dobilo stanovanje tudi v privatnih hišah in tako je bila cela grupa nastanjena kakor je to bilo najboljše mogoče. Pozneje smo se večkrat z zadovoljstvom in s šalami spominjali tega kvartiranja in vesele smo bile, da smo šle tudi skozi ta doživljanje, kajti če človek ničesar izrednega ne doživi, potovanja ni zanimivo in človek ne ve veliko povedati.

Metlika je sicer mesto, toda življenje v njej pa gre naprej bolj po vaškem načinu. Prebivalstvo se namreč drži mnenja, da je najboljša razsvetljava ona, ki jo daje sonce. Zato hodijo zgodaj spat in zgodaj vstajajo. Ko smo bile ve večerje, je bilo okrog devete ure in ko smo prišle na ulico, ni bilo skoro žive duše več videti. In čeravno je bila sobota, so nas hotelirji opozorili, da moramo biti še pred enajsto "doma". Edina zabava, ki se nam je nudila po večerji je bilo kegljišče g. Kambiča, kjer je nekaj izletnic odkegljalo nekaj partij in te so okrog desetih sledile drugim posteljo.

Ker je bila naslednji dan nedelja, je naravno, da je bilo mesto precej živo. Zvone, ropotanje voz, hoja po tlaku z okovanimi čevlji, vse to je onemogočevalo spanje, če bi tudi katera hotela nekoliko "potegniti". Zato je bila večina nas že precej zgodaj na nogah. Ker smo bile nastanjene po različnih hotelih, smo bili začasno nekoliko razkropljeni, toda dobili smo se menda prav vsi pred farno cerkvijo po glavni maši. Tu smo nekatere potnice, prvič videle belo obleko, po kateri je ta pokrajina dobila svoje ime. Značilno pa je, da je moška bela obleka izginila in jaz se ne spominjam, da bi enega samega moškega videla v beli obleki, a žensk je pa bilo precej. Najbolj pa so se postavila dekleta s svojimi belimi oblekami, katere pa vseeno niso bile več iz domačega blata kakor nekdaj, pač pa iz fabriškega in sicer je bilo videti to boljše in dražje kakovosti. Razume se, da so te bele obleke pri naših izletnicah vzbujale posebno pozornost in naš voditelj Mr. Zakrajšek je par skupin teh izletnic vzel na svoj film in med eno teh skupin je fotografirana tudi naša gl. predsednica Mrs. Prislund, ki se je seznanila s temi dekleti in jim razdala izletniško številko Zarje.

Naš odhod iz Metlike je bil napovedan za ob enajstih. Pred odhodom se je na "dolenjem" trgu zbrala precej velika množica moških s svojim županom g. Mateličem na čelu. Metlika je namreč hotela pripraviti nam slavnosten sprejem, a mi smo prišli v Metliko prej kakor so oni nas pričakovali in zato se je sedaj izvršil sprejem in obenem tudi slovo. Po končanem govoru g. župana so mnogi izpraševali o tem in onem Amerikancu, ki je iz Metlike doma ter pošiljal pozdrave za tega in onega.

Kar nas je posebno zanimalo, zlasti še našo gl. predsednico, ki

vse vidi in vse opazi je bilo to, da v skupini kakih dve sto moških, ki so nas v imenu mesta Metlike pozdravili, ni bilo ene same ženske. Sklepale smo, da so morale biti vse zaposlene s pravico kosila.

Ker smo bile tako blizu mojega rojstnega kraja, sem skupino povabila k nam v Semič, v našo zidnico, ki čepi visoko gori v vinskih gorah. Kar mehko mi je bilo pri srcu in težko sem solze zadrževala od veselja, ker se je mojim potnicam naš kraj tako dopadel. Rekle so, da je semiška okolica ena izmed najlepših v Sloveniji. Semič, s svojimi goricami raztresenimi po visokem pobočju, je v resnici krasen. Posebno so mlade Amerikanke vžele našega pogled na bujne vinograde in lepe bele zidnice, posajene po njih. Kaj takega pač v Ameriki ne vidijo. — Naši vaščani so tisto nedeljsko jutro radovedno in s začudenjem gledali velik in moderen bus, ki se je menda privrkal pripeljal tako visoko v gorice. Moji stariši in sestre so bile našega obiska in prijaznih potnic jako veseli. Večkrat so mi že pisali, kako se jim je dobro zdelo, da so prišle Amerikanke k njim na obisk in da jim je naše vino in domači prigrizek ugajal. Radi bi tudi znali kako so izpadle filmske slike, katere je vzel pred našo zidnico, Mr. Zakrajšek. Tudi mene ima isti "firbec". Da bi le slike le kaj kmalu prišle k nam v Minnesota!

Takoj pri Semiču je vas Vrtača, kjer imata svoje posestvo gospod in gospa Ogoljin, ki sta bila svoj čas v Jolietu in sta se pozneje vrnila domov. S tem sta ovrgla splošno mnenje, ki vlada med nami v Ameriki, da naši Amerikanci nikakor ne morejo uspevati v starem kraju, ako se vrnejo. Ogoljnova hiša ima podobno malega gradiča in v njem dobite vse ugodnosti ameriških domov in še druge, katerih tukaj nimamo. Na vrtu imajo kopalni bazen in pravo ameriško gugalnico, a v kleti pa velike in številne sode najboljšega vina. Pa naj kdo reče, da v starem kraju idealno življenje ni mogoče.

Iz Vrtače smo krenili proti Črnomlju, ki je oddaljen kakih 15 km. Črnomelj je politično in gospodarsko središče skoro cele Bele krajine, kajti črnomeljsko glavarstvo, pod katerega spada tudi Metlika, ima nad 25,000 duš, a mesto Črnomelj samo šteje blizu 1500 ljudi. Mesto imajo pisano zgodovino, ki sega nazaj v srednji vek, a naseljen je pa bil ta kraj že v rimski dobi in tudi pred njo, kakor dokazujejo razni sledovi. Od Turkov je strahno trpelo in je igralo precej važno vlogo kot zbirališče vojske. Pod Jugoslavijo se je začelo gospodarsko lepo razvijati in zlasti lesna industrija je dobro razvita in ravno tako mlinska. (Dalje na 4. strani)

DENARNE POSILJKE

nakazujemo po dnevnem kurzu in prejemniki dobijo iste direktno na dom po pošti brez vsakega odbitka. Večkrat so bili naše cene:

Za 100 Dinarjev.....	\$ 2.45
Za 200 Dinarjev.....	\$ 4.75
Za 300 Dinarjev.....	\$ 7.00
Za 500 Dinarjev.....	\$ 11.00
Za 1000 Dinarjev.....	\$ 21.50
Za 2000 Dinarjev.....	\$ 42.50

V ITALIJO:

Za 50 Lit.....	\$ 3.25
Za 100 Lit.....	\$ 6.30
Za 200 Lit.....	\$12.00

Za pošiljke v ameriških dolarjih je poslati:

Za \$ 5.00	\$ 5.75
Za \$10.00	\$10.85
Za \$15.00	\$16.00
Za \$25.00	\$26.25

Vse pošiljke naslovite na:

JOHN JERICH

1849 W. Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

GUZAJ

LUDSKA POVEST

Spisal
—
JANUŠ GOLEC

"Sedaj boš znal, da jaz vidim ter vem vse. Prikrivanje napram meni od strani nevrednih članov je blaznost. Sam znaš, da si zaslužil smrt, katere predokus ti bo gomazel še nekaj časa po vseh udih. Ker si ti prvi na smrt obsojeni iz moje družbe, ti bom prizanesel pod pogojem in prisego, da boš izpolnil do pičice, kar ti bom sedajle naložil kot znak milosti ter usmiljenja."

Na pred trenutki do onemoglosti ter na smrt obupanega so kapljale te besede kakor življenje ulivajoči balzam. Sedel je, podprl desnico z levico, dvignil tri prste in ponovil najsvetejšo roparsko prisego, da se bo pokoril poglavarju, četudi mu zapove v takojšnjo in neizogibno — smrt!

Sigurne smrti oteti Boštale in Guzaj sta jedla ter pila in po obilnem okrepčanju je razodel nadtolovaj, za kaj ga je odložil in kako se mu mora izkazati hvaležnega za rešitev. Na dolgo in široko mu je zaupal zadevo, in je pahnila njega Franca Guzaja v ječo in ga napodila v gozd med roparje ter tatove.

Glavnemu krivcu dosmrtno zavožene usode na dno pekla že tolikokrat prokleti Klakočerci je prisegel maščevanje. Radi izpolnitve osvete živi in bo živel, dokler ne bo maščevana krivica, s katero ga je oplazila čisto po nedolžnem navadna zlobna ženska. Baba živi sedaj na posesti na Rodnah v župniji Sv. Križa pri Slatini. Mož ji je že umrl, a sicer živi dobro, saj je umna ter skrbna gospodinja. Na Doberno se ne upa več, ve za njegov pobeg in bi jej bil strah pred njegovo maščevalno roko tamkaj za petami. On Franček mu mora pripomoči na lahek način do osvetnega cilja.

Njemu samcu je vseeno, ali žde po teh le šumah ter planotah oglje, ali služi za hlapca pri Klakočerci na Rodnah. Moških želja babura se bo hitro zatelebala vanj in mu bo sledila slepo v kratkem času. Ko bo omrežena z navidezno ljubeznijo, jo bo lahko zvalil na sejm v te le kraje, kjer bo prejela iz njegovih rok zasluženno plačilo za krivo prisego in popolno upropaščenje nedolžnega človeka. Kako zadeva napreduje, se bo že sam poučil po posebnih zaupnikih, katere mu bo pošiljal od časa do časa čisto neopaženo.

Odkup smrti na groznem bukovem križu za tako nizko ceno je navdal Boštale s takim navdušenjem, da je padel glavarju krog vratu in mu obljubil bogznaj kolikokrat, da mu bo on sigurna steza, po kateri mu bo pripeljal žrtev v past maščevanja.

Pozno v noč sta se razšla pod Rudenškim vrhom v globoki grabi roparski poglavar in pomagač: eden vesel, da bo zopet živel; drugi prepričan, da bo izpolnil le s pomočjo tega človeka cilj še njemu odločenega življenja — osveto!

Na štajerskih sejmih.

Kraji naše povesti, kakor že parkrat povdarjeno, so bili in so ostali bolj revni. Edini dohodek prebivalstva radi oddaljenosti železnice in večjih krajev sta živinoreja in vino. Od nekdaj so bili tod, četudi manjši posestniki, skrbni in upoštevani vredni živinorejci. Živinski prekupci od blizu in iz daljnih krajev so radi za-

hajali na sejme po teh krajih, kjer je bila živina lepa in precej odporna napram raznim boleznim. Vsega tega so se dobro zavedali guzajci in so skušali ravno živinski denarni vir nakloniti svojim tolovajskim žepom. Z manjšimi ropi in tatvinami po sejmih so že poskušali uspešno tu in tam pred florjanjevanjem na Rudniškem vrhu. Natančno organiziranih sejmskih ropov, ki so jim vrgli lepe tisočake, so se lotili po sv. Florijanu.

Prva žrtev guzajstva je postal daleč sloviti sejm na Planini, katerega so posekali židje in prekupei iz Gornje Štajerske. Guzaj se je pojavil drzno na planinskem sejmšču v gornjestažerski noši z usnjatimi hlačami na polko ter golih kolen. Na glavi klobuk z zelenim trakom ter binglajočim gamsbartom in s palico z ročajem od jelenovega roga. Ustvaril si je še umeten trebuch, ker je bil manjše postave, mu je preobleka pristojala prav dobro. Nikdo ni mogel sumiti kake prevare. Govoril je zavito pojočo nemščino in se posluževal pri barantanju kar dveh tolmačev-mešetarjev iz tamošnje okolice. Kupil je 5 parov najlepših volov, ki jih je po nakupu zaaral, pozneje v gostilni tudi izplačal vsem petim boljšim gruntarjem. Takoj so se mu ponudili gonjači, ki so bili pripravljeni gnati živino za malenkostno odškodnino iz Planine v St. Jur, kjer je bila najbližnja železniška postaja iz Planine za Bruck na Gornjem Štajerskem. Po nakupu se je razgledoval po sejmšču, kjer sta se kmalu spoprijateljila z židom iz Jaske pod Zagrebom, ki je kupoval vole in debele telice. Gornje-Štajercu je zaupal žid na prvi pogled in ga še prosil pri barantanju za dober svet. Trgovanje se je zavleklo še po kosilu do kake tretje ure popoldne, ko je bil likof in izplačilo za židovski nakup. Jud je še vprašal prijatelja, kam je odposlal vole in kje se bosta razpila, ker njemu najbližja železniška postaja je Sevnica ob Savi. Kot barantača z živino, ki sta razumela svoj posel, sta si bila edina, da bi bilo dobro, ako bi se danes rejena živina odpočila in pošteno nakrmila, prav zgodaj zjutraj pa bi jo odtirali. Židovi gonjači v Sevnico, Gornje-Štajerčevi proti St. Jurju. Razpila in nočila bosta oba radi varnosti kar skupaj na križišču cest pod Planino, kjer so tedaj rekli pri Leskovšku. Od tukaj pelje ena cesta proti St. Jurju, druga proti Jurkloštru in v Sevnico.

Leskovšek je bila dobra krčma, kjer je bil velik promet z vozniki in sejmariji, ki so se tukaj razpili ter razhajali na dve strani. Bilo je dobiti pri Leskovšku vsega, tudi prenočišče, da, celo hlevi so bili na razpolago za živino ter konje. Krščanski ter židovski prijatelj sta bila nekoliko pred mrakom z živino ter gonjači — samimi guzajci, pri Leskovšku. Ker je bil nakup ugoden, je morala biti tudi večerja tečna in pijača obilna. Precej pred polnočjo po daljšem pomenjkanju sta se podala oba trgovca k skupnemu, zasluženemu ter trdnemu počitku. Krčmar je moral oba zjutraj zbuditi k zajutreku, ker so morale ženske na poljsko delo. Pri kavi je razkladal napol slovenski in napol nemški, da so odtirali gonjači živino že davno pred svitom, vso v smeri proti St. Jurju.

(Nadaljevanje s 3. str.)

Tu sem vodi posebna gozdna železnica, ki dovaža les iz Aueršpergovih gozdov v okolici in tukaj se les pripravlja za trg. Mi smo se ustavili tukaj le za kratak čas. Ker je bila ravno ta dan (nedelja) neka važna veselica, je bilo mesto v zastavah. Srečali smo tudi dva "lojterna" voza fantov in deklet, ki so se peljali na to veselico. Fantje in dekleta so bili v narodnih nošah in vozova sta bila okrašena s smrekami, na katerih je bilo vse polno pangeljev. Celotni konji so bili v pangeljih.

Naš končni cilj ta dan je bila Ribnica, a od Črnomlja do tja je pa precej dolga pot in cesta se vije čez hribe in doline. Poleg tega se je pričelo pripravljati za dež in zato se nismo smeli dosti obotavljati. Rafko je poglaval svojega "konja" in vozili smo se gori in doli po kočevskih gozdovih dokler nismo prišli do kočevske ravnine. Sredi pota med Črnomljem in Kočevjem je pričelo deževati in ko smo se vozili skozi to mesto je bilo kakor iz škafe in zato nam ni kazalo ustavljati se, temveč nadaljevati pot proti Ribnici, kjer nas je čakala pri sorodnikih naše so-potnice Mrs. Albine Novak izvrstna večerja in na katero smo bili od gospe urednice tudi povabljeni.

PREGOVORI

Kdor ni še nikoli dvomil v svoje znanje, ga ni imel nikoli veliko.

Prijatelj je tisti, ki bi ti lahko povedal neprijetne resnice o tebi, a tega ne stori.

Napake velikih duhov se kažejo najjasneje pri njihovih posnemovalcih.

Marsikdo misli, da je govornik, ker je klepetać.

Ljudje cenijo čas le zato, ker hlepe za denarjem.

CERKEV, KI IMA NAJVEČ ZVONOV

Francosko mesto Blois je postavilo novo baziliko, ki je posvečena "Naši ljubi Gospe presv. Trojice". Cerkev je bila posvečena že letos poleti, te dni pa je dobila nove zvonove — 48 po številu. To pa niso zvonovi za tako zvenenje kakor pri nas, ampak mnogo manjši, ki ob posameznih urah po mehanizmu ure igrata cele melodije — navada, ki je razširjena po vsej zahodni Evropi; zlasti stare, srednjeveške cerkve imajo zvonove s silno lepimi melodijami. Cerkev v Blois ima s svojimi 48 zvonovi največji zbor zvonov na vsem svetu. Največji zvon tehta 6 ton. (Mesto Blois je znano po lankoletnih tekmah katoliških telovadcev Francije, kjer so nastopili tudi člani ZFO in dosegli lepe uspehe).

IZOLIRANA OPEKA

Iz svetega pisma stare zaveze poznamo zgodbo o otrocih Izraelovih, ki so morali izdelovati v Egiptu opeko, pa jim nadzorniki niso hoteli dati slame, ki je bila za to potrebna. Čemu ta slama?

Ni bila brez pomena! Mnogo nam je do tega, da bi bili židovi naših hiš topli. V vročih deželah je drugače, tam si želijo hladnih zidov. In sedaj sta dva raziskovalca v Gizeju v Egiptu odkrila da so stari prebivalci Nilske doline dobro vedeli, kako lahko dosežejo ta namen. V opeko, ki so jo sušili samo na zraku, so mešali slamo. Ta slama pušča v notranjost hiš samo polovico toliko vročine, kolikor je prepušča moderna žgana opeka, ki nima te primesi. Opeka s slamo tedaj dobro izolira, kakor bi rekli danes. Egiptovski pazniki so s svojim ravnanjem škodovali tedaj svojem ljudstvu bolj nego Izraelcem.

'ŠIRITE AMER. SLOVENCA'

V JUGOSLAVIJO
Vi potujete naglo in prijetno na naših
prikljubljenih parnikih:

BREMEN • EUROPA
COLUMBUS
NEW YORK • HAMBURG
HANSA • DEUTSCHLAND

Izbrane železniške zveze od Cherbourga, Bremena ali Hamburga

POVAHITE SORODNIKE V EVROPI, NAJ
VAS OBIŠČEJO V AMERIKI
Posebno nizke cene za vožnjo iz Evrope med 3.
aprilom in 23. aprilom ter 26. junijem in 23. julijem
za štiritedensko bivanje v Ameriki.

Za pojasnila vprašajte lokalnega agenta ali
130 W. RANDOLPH ST. CHICAGO, ILLINOIS

HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD

PRVI SLOVENSKI POGREBNI ZAVOD V CHICAGO

Louis J. Zefran
1941 W. Cermak Rd., Chicago, Illinois
Phone Canal 4611
NA RAZPOLAGO NOČ IN DAN!
— Najboljši avtomobili za pogrebe, krste in ženitovanja.
Mrtvaška kapela na razpolago brezplačno. — Cene zmerne.

Učbenik Angleškega jezika

Vsebuje SLOVNICO
in kratek SLOVAR.

Zelo praktična knjiga. Žepne
oblike.

Naročila s potrebnim zneskom je poslati na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

TA NOVI SLOVAR

ima posebno poglavje o ameriški
angleščini. Slovar je priredil in sestavil
znani profesor J. Mulaček, ki je bival
več let v Ameriki. — Knjiga ima 295
strani.

CENA:

Trdovezan v platno.....\$1.50

Broširan mehko.....\$1.25

Pisano polje

J. M. Trunk

Drobiž.

Katoliki za in proti. Le 53 odstotkov ameriških katolikov je za Franca, 42 pa jih je za lojalistično Španijo. Tako je baje pokazala neka statistika. G. Molek je hudo vesel teh 42 odstotkov, manj pa enih 58 odstotkov. Statistika. Ali so poprašali tudi na Lawndalu? Ako so, je bilo tam sto odstotno za lojaliste. Dobro, da ni nobeno merodajno mesto vprašalo o — katolicizmu. Pa pride to vprašanje na vrsto. Koliko odstotkov bo tedaj pri pravem katolicizmu na Lawndalu? Tudi pri kaki statistiki gre za glasovanje. Glas, glasovanje. Hm? Za Avstrijo je na Koroskem glasovalo 20,000 oseb, toliko je bilo glasov. Šlo je narodno opredelitev. Stavim, da ni bilo niti 500 pristnih Nemcev, ki bi bili nekako opravičeno glasovali za pripadnost k Nemcem, vsi drugi so bili po narodnosti Slovenci. In Slovenci so glasovali zoper to, kar so. Tako je pri nekem glasovanju.

Ko na Koroskem Sent Jurja "jagajo", voščijo trkaje na vrata: "Bog vam varuj vašo dekleta in vsa mlada teleta". It is the same. Nemec pravi še bolj izrazito: "Nur die groesten Kaelber waehlen sich ihre Metzger selber". Neke katoliki so za uničenje cerkve.

Slovaki so pridno s kanoni streljali na Čeha v Prahi, ko je pritiskal Hitler. Zdaj so oboji oskubljeni in morajo delati, kakor Hitler ukazuje. Tako pove prav antifasisti sam. V Jugoslaviji se antifasisti identificirajo z opozicijo. Sicer pravijo, da streljajo na Beograd le, ker hočejo Jugoslavijo obvarovati pred fašizmom, ampak tvegajo prav državljansko vojsko ko izjavljajo, da parlament za kraje opozicije pri zakonih ni ovazen. Ako pride, kakor v Prahi do konca, bo tudi v Jugoslaviji obeh konec.

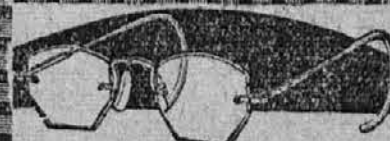
Pri "Napreju" mora biti, izgleda, nekaj sotrudnikov, ki so bili menda že pri "Iemenartarih" in tam miserere peli, ali pa so najmanj pri flajčkanjih ministrali in študentovsko župo pihali. Kako so v latinščini podkovani, tega še niso razodeli, ampak vsaj v sv. pismu niso ravno slabo, ker kar naprej citirajo izreke sv. pisma in se na nje sklicujejo kakor kaka terčialka. Gre pač za to, da se potegne kapa nekim katoličanom čez glavo, ker drugi marširajo že kar trumoma na — fronto.

Anglež pravi "dupe", če se kdo pusti komu za nos voditi. Pri nas pravimo, da se tak pusti "naplavšati" ali "nafovšati". Propaganda je dobra,

DR. H. M. LANCASTER DENTIST

2159 West Cermak Rd.
(ogel Leavitt St.)

Tel. Canal 3317
CHICAGO, ILL.

23 LET IZKUŠNJE
Pregleduje oči in predpisuje očala

DR. JOHN I. SMETANA OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure vsak dan od 9.
zjutraj do 8:30 zvečer.

če gre za dobro, slaba pa, ako se propagira laž. Prvi gro propagandist je satan s katero je že prav v početku zavljal oči, češ, "postala bosta kakor Bog". Tu se je pričelo džungl. Neki hvalijo katolike, ki se dajo za nos voditi. Tudi propaganda. Napram takim zapeljanim, ki navadno hudo visoko nosijo glave, je treba odkrite in tudi ostre besede. Vidim: "Among these dupes are some Catholics. Assuming to present the catholic view they write that the sole hope of christianity in Spain is the triumph of the atistic communists who butchered nearly 14,000 priests and nuns, destroyed hundreds of churches and catholic homes for children and the aged, and enacted laws which brought the church back to the days of the persecution under Nero." These catholics profess to know more than the bishops of Spain, more than the hundreds of bishops throughout the world who support the bishops of Spain, more than Pius XI, the vicar of Christ." Tako propaganda je še vedno pod komando istega prvega propagandista.

O LEPEM VEDENJU

V različnih delih sveta imajo ljudje različne navade različne "zakonike" lepega vedenja, mode, lepote itd. Če se nam zdi lepo in olikano, v Indiji ali v Afriki ali na Japonskem povzročilo smeh zaničevanje in narobe. Posebno se razlikujejo od ostalih naše navade olikanega vedenja pri jedi.

Če si povabljen na kosilo v Indiji, moraš krožnik po jedi lepo polizati, drugače gostitelj strahovito užalji, ker misli, da ti ni dosti za njihovo hrano. Vsako jed moraš zadržati vsaj dvakrat ali trikrat in sicer z močnim glasom, jo hvaliti na vse pretege in se zadovoljno treptajati trebuhu. Jesti moraš toliko časa, da omagaš. "Bania" razred prodajalcev in manjših trgovcev, imajo stalno navado, da si pred kosilom privležejo čez pas droben trak in pavole in jedo toliko časa, da trak počni, znamenje, da sedaj dosti. Nato takoj nehajo jesti.

Oglasi v Amerikanskem Slovencu imajo vedno uspeh.

Pratike

Našim čitateljem sporočamo, da smo prejeli zalogo

Pratik za leto 1939.

in sicer obe vrsti

Blaznikov

kakor tudi

Družinsko

Obe vrsti ste zelo zanimivi in ju krasi številno lepih slik. Naročite si jih takoj, dokler ne poide zaloga.

Vsak komad stane s poštino vred

25 centov

Naročajo se od:

KNJIGARNA
AMER. SLOVENEK

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILL.

VABILO k naročbi "MOHORJEVIH KNJIG"

Naročniki jih bodo dobili
prihodnje jesen:

1. KOLEDAR za leto 1940.
2. VEČERNICE, povest "Pravica do življenja".
3. ZGODOVINA SLOV. NARODA, 16. in poslednji snopič.
4. ŽIVLJENJE SVETNIKOV, 14. snopič.
5. JEZUS DOBRI PASTIR, molitvenik.

Naročnino za Mohorjeve knjige sprejemamo
SAMO DO 11. MARCA 1939. Na poznejša naročila se ne bo moglo ozirati. Kdor si torej želi Mohorjevih knjig za prihodnje leto, naj pošlje naročnino čimprej, da ne bo zamudil.

KNJIGE STANEJO\$1.25
z vezanim molitvenikom pa.....\$1.50

Naročila za Ameriko sprejema:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road
Chicago, Ill.